

Mikroekonomie A. Cvičení 2. Fungování tržního mechanismu. Formování tržní rovnováhy

KLÍČOVÁ SLOVA:

- Trh
- Poptávka, poptávané množství
- Zákon poptávky
- Faktory ovlivňující poptávku
- Substituty ve spotřebě
- Komplementary ve spotřebě
- Nabídka, nabízené množství
- Zákon nabídky
- Faktory ovlivňující nabídku
- Tržní cena
- Tržní rovnováha (proces dosažení tržní rovnováhy), přebytek zboží, nedostatek zboží

GRAFICKÉ ÚLOHY

- 2.1. V následujících případech vyjděte ze stavu rovnováhy na trhu zkoumaného produktu a graficky znázorněte posun příslušné křivky (poptávky nebo nabídky), přičemž mějte na paměti podmínku „ceteris paribus“. Šipkami podél os naznačte dopad na rovnovážnou cenu a rovnovážné množství daného produktu:
- a) vyšší příjmy obyvatel vedly k vyšším nákupům zahraničních zájezdů,
 - b) v textilním podniku se snížily mzdové náklady,
 - c) v posledních letech roste oblíbenost cyklistiky, což ovlivnilo nakupované množství horských kol,
 - d) na internetu se objevila zpráva, že vejce mohou obsahovat salmonelu,
 - e) extrémní dlouhotrvající sucho významně snížilo úrodu obilovin,
 - f) spotřebitelé na základě zpráv z tisku očekávají zdražení pohonných hmot,
 - g) ve výrobě oceli byly zavedeny nové úsporné technologie.
- 2.2. Následující případy znázorněte souvztažně na obou trzích zkoumaných produktů a rozlište posun celých poptávkových a nabídkových křivek od posunu po těchto křivkách, ceteris paribus. Určete, zda spotřebovávané statky jsou substituty či komplementary:
- a) růst ceny pomerančů vedl spotřebitele k přechodu k mandarinkám,
 - b) po poklesu cen osobních automobilů byl zaznamenán zvýšený prodej benzínu,
 - c) zdražení kofoly způsobilo nárůst spotřeby coca-coly,
 - d) továrna vyrábějící sjezdové i běžecské lyže zjistila, že zákazníci mají vyšší zájem o sjezdové lyžování a opadá jejich zájem o běhání na lyžích,
 - e) zlevnění kávy mělo za následek zvýšení odbytu porcované smetany do kávy a snížení množství prodaného čaje.

ŘEŠENÝ PŘÍKLAD 2.3.

Poptávka po kávě prodávané na určitém trhu má rovnici $P = 500 - 6Q$, zatímco nabídka $P = 60 + 4Q$. Množství (Q) představuje počet balení kávy prodaných za týden, cena P je cenou jednoho balení kávy.

- Vypočtete rovnovážnou cenu a rovnovážné množství kávy na tomto trhu.
- Jak vysoké jsou celkové příjmy z prodeje kávy na úrovni rovnováhy?
- Kolik balení kávy se bude poptávat a nabízet při ceně 140 Kč za balení?
- Kolik balení kávy se bude poptávat a nabízet při ceně 320 Kč za balení?

Řešení 2.3.

a) $Q_D = Q_S$

$$Q_D = \frac{500 - P}{6}; Q_S = \frac{P - 60}{4}$$

$$\frac{500 - P}{6} = \frac{P - 60}{4} / \times 12$$

$$1000 - 2P = 3P - 180$$

$$1180 = 5P$$

$$P_E = 236 \text{ Kč/balení}$$

$$Q_E = \frac{500 - 236}{6} = 44 \text{ balení}$$

b) $TR = 44 \times 236 = 10\,384$

c) $P = 140$

$$Q_D: 140 = 500 - 6Q, 6Q = 360, Q_D = 60 \text{ balení kávy}$$

$$Q_S: 140 = 60 + 4Q, 4Q = 80, Q_S = 20 \text{ balení kávy} \rightarrow \text{na trhu je nedostatek ve výši } 40 \text{ balení kávy}$$

d) $P = 320$

$$Q_D: 320 = 500 - 6Q, 6Q = 180, Q_D = 30 \text{ balení kávy}$$

$$Q_S: 320 = 60 + 4Q, 4Q = 260, Q_S = 65 \text{ balení kávy} \rightarrow \text{na trhu je přebytek ve výši } 35 \text{ balení kávy}$$

NEŘEŠENÉ ÚLOHY

2.4. Poptávka po loupané čočce má rovnici $Q_D = 1200 - 12P$ a nabídka rovnici $Q_S = 4P + 800$, kde P je cena za 1 kg čočky a Q je počet kilogramů čočky prodaných/nakoupených za měsíc.

- Vypočtete, při jaké ceně čočky bude nastolena tržní rovnováha a jaké množství čočky se v této situaci prodá.
- Jak velké jsou celkové příjmy obchodníků z prodeje čočky na úrovni rovnováhy?
- Vypočtete, kolik kg čočky se bude nabízet a poptávat při ceně 18 Kč za kg.

- d) V důsledku dlouhotrvajících nepříznivých klimatických podmínek a následné neúrody se cena čocky zvýší na 40 Kč za kg. Vypočtěte dopad zvýšené ceny na nabízené a poptávané množství.
- 2.5. Tržní poptávka po kempingových židličkách je určena rovnicí $P = 800 - 2Q$, tržní nabídka je dána rovnicí $P = 400 + 6Q$. P je cena židliček v korunách za kus, Q je množství židliček v kusech.
- Vypočtěte rovnovážné množství a rovnovážnou cenu na trhu s kempingovými židličkami.
 - Vypočtěte celkové příjmy prodejců z prodeje židliček na úrovni rovnováhy.
 - V důsledku zvýšení daně z přidané hodnoty se změnila rovnice nabídky kempingových židliček do tvaru $P = 700 + 3Q$. Vypočtěte, při jaké ceně a jakém množství bude nastolena nová rovnováha na trhu.
 - Vypočtěte dopad zvýšení daně z přidané hodnoty na celkové příjmy prodejce.
- 2.6. Poptávková funkce po gumových holínkách na domácím trhu má rovnici $P = 650 - Q$. Nabídka domácích výrobců má rovnici $P = 200 + 4Q$. Země začne dovážet holínky také ze zahraničí, přičemž rovnice dovozní nabídky vypadá takto: $P = 300 + 6Q$.
- Uvažujte pouze nabídku domácích výrobců a vypočtěte rovnovážnou cenu a rovnovážné množství holínek prodaných na uzavřeném domácím trhu.
 - Jaké bude nové rovnovážné množství a rovnovážná cena po uvolnění dovozu? Výsledky zaokrouhľujte na celá čísla dolů.
 - Kolik párů holínek dodají na trh v tomto případě domácí výrobci a kolik se jich doveze? Výsledky zaokrouhľujte na celá čísla dolů.